

► IMATGE DE LA COMARCA

Avenc de la Ganassa, una esquerda de fa milers d'anys

// JORDI CASAS

Tots els que vivim a la comarca sabem que estem en un tros de Catalunya on abunden els avencs. Una majoria d'ells estan localitzats al massís de Garraf, on són part de la seva identitat, tal com ho és el margalló. Però n'hi ha alguns d'escampats per la resta de la comarca. A Vilanova, per exemple, n'hi ha, però pocs. Així ho deia el recordat Joan Virella en un antic butlletí de la Talaia, al parlar de l'avenc del Padruell (un avenc que, avui, es dona per desaparegut): *un dels pocs que hi ha al terme de Vilanova*. Per descomptat que són molts els situats dins el terme de Sitges, i no arriben a tants els existents al de Sant Pere de Ribes. Un dels avencs ribetans més conegut per excursionistes i espeleòlegs comarcals és el denominat *avenc de la Ganassa*, situat a la falda del Montgròs, per la qual cosa, alguns cops, se n'ha dit *avenc del Montgròs*.

Avui, doncs, dediquem aquesta *imatge de la comarca* a un tema que no és pas nou en llistat de temes de la comarca que hem anat tocant. Allà pel setembre de l'any 1996, a les pàgines del nostre DIARI es publicava la imatge de l'*Avenc del Corral Nou d'Olivella*. No creïem aleshores que tornàriem a parlar de més avencs, però al sortir-nos l'oportunitat de visitar aquest de la Ganassa no podem desaprovechar dir-ne alguna cosa. Sabíem de la seva existència per haver-ne sentit a parlar i per la lectura de mapes excursionistes. Teníem, no obstant, més curiositat per saber el lloc en concret on s'emplaçava i conèixer el seu entorn que no pas desitjos d'entrar-hi. I no ho vam fer potser per tenir a la memòria aquella recomanació de Francesc Vicens, autor del llibre *Avencs i Coves* que diu *Abans que tot, prudència*. Ens la vam oblidar quan vam entrar a l'avenc d'Olivella esmentat perquè era fàcil accedir a l'interior com expliquem en el text. I en èpoques juvenils no la tinguérem quan vam entrar en dos avencs de la Llacuna. Després de tants anys, ja no ens hi hem vist en cor, tot i que aquest escrit quedi incomplet al no poder explicar

Imatge d'aquest avenc ribetà

DIARI

l'interior de la cavitat.

Malgrat no baixar, va valer la pena arribar-hi. Ens imaginàvem un forat convencional, però aquest avenc és alguna cosa més, del tot singular per les seves característiques: és una esquerda de la muntanya, com es veu a la fotografia. I roman igual des de fa mil·lennis, un temps incalculable. El seu origen remot

és un dels detalls que fa més emocionant acostar-se a veure'l. L'avenc queda més o menys a dues hores i quart a peu de Vilanova, tot fent dreuera pels camins que passen per Santa Magdalena, la masia del Montgròs i el camp de tir proper a aquest mas. Anys enrere es deuria trigar més temps en arribar-hi ja que no existia la *carretera* feta per la urbanització que hi ha muntanya amunt. Els pioners, es veu que pujaven pel fondo de la masia de can Ramon.

La *carretera*, feta durant els anys setanta, ara està molt malmesa i descarnada, és pitjor que un camí. De tantes pedres que hi ha, ens atrevim a dir, que és com una tartera sense pendent. Els pins recuperen el terreny perdut i ocupen més espai de la perduda via. Ja no hi passa ningú i arribarà un dia que la malesa la cobrirà... Inevitablement encara serveix per arribar a l'avenc. Unes tarteres, els típics pedriscalls que diem aquí de moltes muntanyes del Garraf, avisen de la proximitat de l'avenc. Al peu d'una d'elles, en una paret del marge de la carretera, s'hi troba pintat un senyal característic que costa de distingir esborrat pel temps, ho confirma. Aquest senyal també indica que aquella tartera era per on primerament es pujava fins a l'avenc. Ara l'accés es fa únicament i més fàcilment per una altra tartera, una que és a poca distància, al següent retomb. També hi ha uns senyals, unes fites de pedres que marquen el

lloc de pujada. El desnivell en aquesta tartera és considerable, i el no habitat pateix. Pujar una tartera és difícil, atès que és anar contra corrent. El cúmul de pedres es inestable i si avances dos passos, les pedres te'n fan retrocedir una. Diuen els entesos que cal fer passes petites i assegurar l'avanç amb un bastó de muntanya.

Fent la remuntada envers l'avenc cal estar atents a les fites que orienten cap el lloc de l'avenc que apareix a mitja muntanya en un espai obert, com una clariana perquè el rocam que forma el forat ha impedit que els pins hi creixin. Aquestes roques, però, no han impedit que en una de les boques de l'avenc hi creixi una figuera borda. Una d'aquestes figueres tan inoportunes que creixen en els llocs més insòlits. Aquesta sembla haver-se aliat amb l'avenc per protegir-lo, com volent dificultar als excursionistes que hi entrin. El punt on es troba també és un punt difícil d'arribar per permetre només visites *seleccionades*. Ens imaginem com seria el lloc si fos de més fàcil accés. El lloc és com un balcó i des d'ell hi ha una bona panoràmica de terra ribetana.

De l'avenc de la Ganassa se'n parla en singular, però, en realitat, són dos els avencs existents. A poca distància un de l'altre i totalment independents. Així ho diuen els experts. La nostra font d'informació és el butlletí del Grup Espeleològic Talaia de novembre de 1972. A l'interior es parla de l'avenc I i II. Del primer diuen que *no té cap mena de complicació ja que s'hi arriba caminant fins el final. Té un recorregut de quaranta cinc metres i una profunditat de 15 m*. Es refereix a l'avenc més conegut, el més visitat per l'esquerda que el personalitza.

El segon avenc és molt estret amb passos de veritable dificultat, té dues galeries les quals estan plenes de soldó. Té 24 m de recorregut i catorze de profunditat. Joan Virella, en un treball publicat a la Miscel·lània Penedesenca de 1978, també fa la distinció dels dos avencs. D'un en diu *avenc de la Gelassa* i de l'altre *esquerda de la Gelassa* i diu *prop de l'anterior*.

Al butlletí esmentat, els espeleòlegs parlen de l'avenc de la *Gelassa* i Joan Virella també, quan en realitat el nom ara generalment acceptat és el de la *Ganassa*. *Gelassa* sembla més una deformació de *Ganassa*... Ni un mot ni l'altre signifiquen res per ara, segons Vicenç carbonell. Es dona el cas que, mentre escrivíem aquesta imatge, en un programa de la televisió catalana *Bocamoll* va sortir aquesta paraula, amb la definició *adult que fa coses de criatures*. A la GEC remeten a la paraula més corrent i viva per a la definició esmentada com és *Ganàpia*. Evidentment aquesta definició no val pel nostre topònim.

No és el primer cop que aquest topònim surt al DIARI DE VILANOVA. A l'any 1997, al parlar del foc que va arrasar el Montgròs durant el mes de maig es diu que va començar *al fondo de les Ganasses*. Un fondo que ja va fer-ne esment molt més anys abans, el 1920, la publicació ribetana *El castell de Ribes*. Cal afegir que a més de l'avenc i el fondo també hi ha el turó de la Ganassa, ben a prop dels Vinyals.

107.2 FM

 Tens més de 100 "amics" per escollir

ARA ET NECESSITEM MÉS QUE MAI

 Pots fer-te soci.

 Pots apadrinar

 Pots adoptar

 Trucari's als telèfons

93 895 31 00 - 629 48 52 13